

**ҚАЗАҚСТАН
РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ
ДЕНСАУЛЫҚ САҚТАУ
МИНИСТРЛІГІ**

**ОҢТУСТІК ҚАЗАҚСТАН
МЕМЛЕКЕТТІК
ФАРМАЦЕВТИКА
АКАДЕМИЯСЫ**

Терапия бакалавриат кафедрасы

ПРЕЗЕНТАЦИЯ

**Такырыбы: Науқасты тасымалдау барысында
мамандандырылған қорғаныс**

Орындаған: Таласова Л.

Тобы: 101 МІҚ “А” ЖМ

Қабылдаған: Қорғанбаева Х.Т.

ШЫМКЕНТ-2017

ЖОСПАР

Кіріспе

Негізгі бөлім

- ❖ *Науқасты тасымалдау тәсілдері ,орындалуы*
- ❖ *Науқастың әр түрлі функционалдық қалыптары :*
- ❖ *Фаулер қалпы*
- ❖ *Симс қалпы*

Қорытынды

- ❖ *Науқасты тасымалдауда дене биомеханика заңдары*

Каталкамен

Қолмен

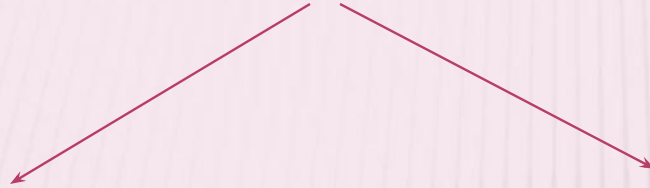
Науқасты
тасымалдау
Тәсілдері

Кресло-
каталкамен

Носилкамен

НАУҚАСТЫ ТАСЫМАЛДАУ.

Транспортабельді-
жатқызып,
зембілде,
жартылай
отырғызып, қолға
алып, жаяу
тасымалдау.

Транспортабельді
емес- тез арада
реанимациялық
бөлімге тасымалдау.

Қалі ауыр науқасқа күтім жасау барысында ауыртпашылық және жауапкершіліктің барлығы мейірбикеге жүктеледі. Олар науқасты керуетке орналастырады, каталкамен алып жүру, науқасты кресло-каталкамен, носикамен тасымалдау, ал тасымалдау құралдары болмаған жағдайда қолмен тасымалдайды. Науқасты тасымалдау барысында оның қаіпсіздігіне көңіл бөлу керек және тасымалдау белгілі бір тәртіппен, ұқыптылықпен жүргізіледі.

НАУҚАСТЫҢ ҚОЛЫНАН ҰСТАП КӨМЕКТЕСУ ТӘСІЛІ

Этаптары	Маңызы
Процедураға дайындық	
Науқаспен сенімді қатынас орнату	
Науқастың жағдайын және оның тарапынан көмек көрсету мүмкіндігін бағалау	<i>Науқастың тасымалдауда белсенді қаатысуын қамтамасыз ету</i>
Науқасақа тасымалдаудың мақсатын түсіндіру , оның келісімін алу, әрекеттің маңызын және соңын түсіндіру	
Қоршаған ортаны бағалау / еденнің дымқылдылығын, едендегі басқа да заттарды , аяқ киімдерді /	<i>Науқасты қауіпсіздікпен қамтамасыз ету керек</i>
Процедураның орындалуы	
Науқасқа қолын денесіне қысып , сол қалыпта ұстап тұруын сұрау	<i>Бұл науқастың биомеханикасын қамтамасыз етеді . Егер науқастың бір қолы әлсіз болса ондай жағдайда күштірек қолымен әлсіз қолын қысып ұстап тұру қажет</i>
Науқастың ту сыртынан келіп /науқас отырған креслоның , орындықтың артқы жағынан/ қолды науқастың қолтық астынна артқы жағынан салып, науқастың қолын білегінен ұстау керек, науқастың қолының ауыратын тұсын есепке ала отырып жүзеге асыру керек	<i>Мұндай тәсіл мейірбикенің дұрыс биомеханикасын қамтамасыз етеді ,науқасқа ауыр тиетін жағдайларды болдырмайды .</i>
Процедураның аяқталуы	
Науқасқа процедураның аяқталғандығы туралы хабарлау	
Науқастың қалпының қауіпсіз екендігіне көз жеткізу.қолдарын жіберіп науқасқа көмектескендігі үшін рахмет айтып науқасты жігерлендіру	<i>Науқас өзін қауіпсіз сезінуі керек,өзінің көмегінің маңыздылығын сезінуі керек.</i>
Қолды жуып , кептіру	<i>Инфекциялық қауіпсіздікті қамтамасыз етеді .</i>

НАУҚАСҚА ЖҮРУ КЕЗІНДЕ КӨМЕКТЕСУ

<i>Этаптары</i>	<i>Маңызы</i>
<i>Процедураға дайындық</i>	
1) <i>Науқаспен сенімді қатынас орнату</i> 2) <i>Науқастың жағдайынн оның тартынан көрсетілетін көмекті , оған қандай көмек керек екендігін дұрыс бағалау</i> 3) <i>Қоршаған ортаны бағалау</i>	<i>Науқасты өздігінен жүруде белсенді қатысуын қамтамасыз ету.</i> <i>Сонымен қатар науқастың қауіпсіздігін де қамтамасыз ету .</i>
<i>Процедураның орындалуы</i>	
<i>Науқастың қасына тұрып алақандарымен бірін бірі оң қолмен оң қолды немесе сол қолмен сол қолды ұстау керек</i>	<i>Науқастың қауіпсіздігін қамтамасыз ету .</i> <i>Мейірбикенің қолы науқас үшін сүйеу болады .</i>
<i>Екінші қолмен науқастың қолтығынан , шынтағынан немесе белінен ұстайды</i>	<i>Науқастың қауіпсіздігін қамтамасыз етеді .</i>
<i>Науқасқа мүмкіндігінше жақын тұрып тізесін аяқпен тіреп науқастың өзін сенімді сезінетіндігіне көз жеткізу .</i>	<i>Бұл минимальді күшпен науқастың құламауын қамтамасыз етеді .</i>
<i>Науқаспен бірге қозғалу</i>	<i>Науқастың қауіпсіздігін қамтамасыз етеді</i>
<i>Процедураның аяқталуы .</i>	
<i>Қолды жуып , кептіру</i>	<i>Инфекциялық қауіпсіздікті қамтамасыз етеді</i>

НАУҚАСТЫ «БҮЙІРІНЕ ЖАТУ» ҚАЛПЫНАН «АЯҚТАРЫН ТҮСІРІП ОТЫРУ» ҚАЛПЫНА АУЫСТЫРУ.

<i>Этаптары</i>	<i>Маңызы</i>
<i>Процедураға дайындық</i>	
<i>Науқаспен сенімді қатынас орнату</i>	
<i>Науқастың жағдайы мен оның тарапынан көмектің болуын бағалау</i>	<i>Науқастың тасымалдауда белсенді қаатысуын қамтамасыз ету</i>
<i>Қоршаған айналаны бағалау</i>	<i>Науқастың қауіпсіздігін қамтамасыз етеді</i>
<i>Процедураны орындау</i>	
<i>Мейірбике жақтағы поручниктерді түсіру / егер олар болған жағдайда /</i>	<i>Науқасқа жету мен оның қауіпсіздігін қамтамасыз ету.</i>
<i>Науқасқа қарсы тұррып сол қолыңызды иық астына оң қолыңызды тізе астына қойыңыз</i>	<i>Еңкеймеңіз! Дененің дұрыс биомеханикасын сақтау үшін тізеңізді бүгіңіз</i>
<i>Науқастың аяқтарын төмен түсіре отырып көтеріңіз және бір уақытта төсектің үстінде горизонтальді жазықтықта 90 қа бұрыңыз</i>	<i>Мейірбике мен науқас денесінің дұрыс биомеханикасын есте сақтаңыз</i>
<i>Науқасқа қарсы тұрып және сол қолыңызбен иығынан , оң қолыңызбен дене корпусынан ұстап науқасты отырғызыңыз.</i>	<i>Бас айналуымен байланысты науқастың құлау қауіпінің алдын алу</i>
<i>Науқастың бекем және сенімді отырғаннына көз жеткізіңіз</i>	
<i>Науқа арқасына тіреуіш қойыңыз</i>	<i>Тіреуіш ретінде жастық және де басқа заттарды пайдаланыңыз</i>
<i>Процедураның аяқталуы</i>	
<i>Науқасқа аяқ киімін кигізіп аяқ астына отырғыш қойыңыз</i>	<i>Аяқ басының салбырап қалуын және суықтау қауіпін болдырмау</i>

НАУҚАСТЫ БӨЛІМШЕГЕ ТАСЫМАЛДАУ

- Науқастың бөлімшеге жеткізілу әдістерін науқастың ауыр жағдайларына байланысты дәрігер анықтайды : зембілде , кресло-каталкада , каталкада, қолға алу және жаяу .
- Ең қолайлы берік және сақтаныш түрі науқастарды каталкамен тасымалдау. Науқасты үшеулеп кушеткадан каталкаға және кері жатқызуға қолайлы болады .
- Каталканы кушеткаға көлденең қойыңыз каталканың бас жағын кушетканың аяқ жағына
- Үшеуі де науқастың бір жағына тұрады .
- Біріншісі -науқастың баасы мен жауырын астына қолын салады .
- Екіншісі – жамбас пен санның жоғарғы жағынан
- Үшіншісі – санның орта жағы мен балтырынан
- Науқасты көтеріп каталкаға 90°С жағына айналыңыз
- Науқасты каталкаға жатқызып үстін жабыңыз.
- Бөлімшеге халі нашар науқас жібергендігіңіз туралы хабар беріңіз
- Науқасты оның медициналық картасын бөлімшесіне медициналық қызметкермен шығарып салғанда жіберіңіз
- Бөлімшеде каталканың бас жағын төсектің аяқ жағына келтіріңіз. Науқасты үшеулеп көтеріп 90°С айналып төсекке жатқызыңыз. Егер каталка болмаса 2-4 кісі зембілде алып барады . Басқышпен төмен қарай науқасты аяғымен алдына қарай жүргізеді , әрі алдыңғы жағын көтереді . Басқышпен жоғары қарай науқасты бас жағымен алдына қарай алып барады .

НАУҚАСТЫ КРЕСЛО-КАТАЛКАМЕН ТАСЫМАЛДАУ ІС - ҚИМЫЛДАРЫНЫҢ ЖҮЙЕЛІЛІГІ.

- *Кіші мейірбике аяқ тұғырына аяғымен басып кресло- каталкакны алға қарай еңкейтеді .*
- *Науқасты аяқ тұғырына тұруын сұраңыз, соодан соң науқасты сүйеп креслоға отырғызыңыз.*
- *Кресло- катаалканы негізгі орнына ккелтіріңіз*
- *Тасымалдауында науқастың қолдары кресло- каталканың сыртына шықпауын байқаңыз.*

НАУҚАСТЫ ФАУЛЕР ҚАЛПЫНА АУЫСТЫРУ

Функционалды төсек орнында сондай-ақ кәдімгі төсек орнында орындауға болады .

Көрсеткіштер : ойықтардың пайда болу қаупі , мәжбүр қалып .

□ Процедураға дайындық

Ауыстырудың мақсаты мен барысын науқасқа түсіндіру , келісімін алу .

Қажетті жабдықтарды дайындау: жастықтар , одеяладан жасалған валиктер , аяқтарға тіреуіш .

Науқастың жағдайы мен қоршаған ортаны бағалау Кереуеттің тежегіштерін бекіту

□ Процедураның орындалуы .

Мейірбике тұрған беттегі кереует бүйіріндегі поручниктерді түсіру .

Науқас кереуеттің ортасында жатқандығына көз жеткізу , жастықтарды алып тастау

Кереуеттің бас бөлігінен 45-60°С көтеріңіз, немесе 3 жастық қойыңыз. Кереуетте тік отырған адам
Фоулер қалпында

Науқастың балтырының астына жастық немесе қабатталған одеяло қойыңыз.

Білек пен білезік астына жастық қойыңыз /

Науқастың белінің астына жастық қою

Науқастың тізесінің астына үлкен емес жастық не болмаса валик қою

Науқастың өкшелерінің астына үлкен емес жастық қою

Табандары 90 қалыпта тұратындай тіреуіш қою

□ Процедураның соңы .

Науқастың ыңғайлы жатқандығына көз жеткізіңіз .бүйірлік поручниктерді көтеріңіз

Қолыңызды жуып кептіріңіз.

НАУҚАСТЫ СИМС ҚАЛПЫНА ОТЫРҒЫЗУ.

Жай және функционалды кереуетте орындауға болады . Бұл ішпен жату және бүйірімен жату арасындағы қалып болып табылады .

Көрсеткіштері: мәжбүлі , пассивті қалып , ойықтардың даму қаупі .

▣ *Процедураға дайындық*

Ауыстырудың мақсаты мен барысын науқасқа түсіндіру , келісін алу .

Қажетті жабдықтарды дайындау: 2 жастық , валик, аяқтарға тіреуіш

Науқастың жағдайы мен қоршаған ортаны бағалау. Кереуеттің тежегіштерін бекіту ,

▣ *Процедураның орындалуы.*

1. Мейірбике тұрған беттегі кереует бүйіріндегі поручниктерді түсіру .

2. Науқас кереуеттің ортасында жатқандығына көз жеткізу , жастықтарды алып тастау

3. Кереуеттің бас жағын көлденең қалыпқа келтіріңіз

4. Науқасты кереуеттің қыррына ауыстырыңыз

5. Науқасты бүйірімен және кішкене ішпен жату қалпына ауыстырыңыз

6. Науқастың басының астына жастық қойыңыз

7. Үстіңгі бүгілген қолының астына иық деңгейінде жастық қою. екінші қолын төсекке қойыңыз.

8. Үстіңгі бүгілген аяғының астына аяғы жамбас деңгейінде болатындай етіп жастық қойыңыз.

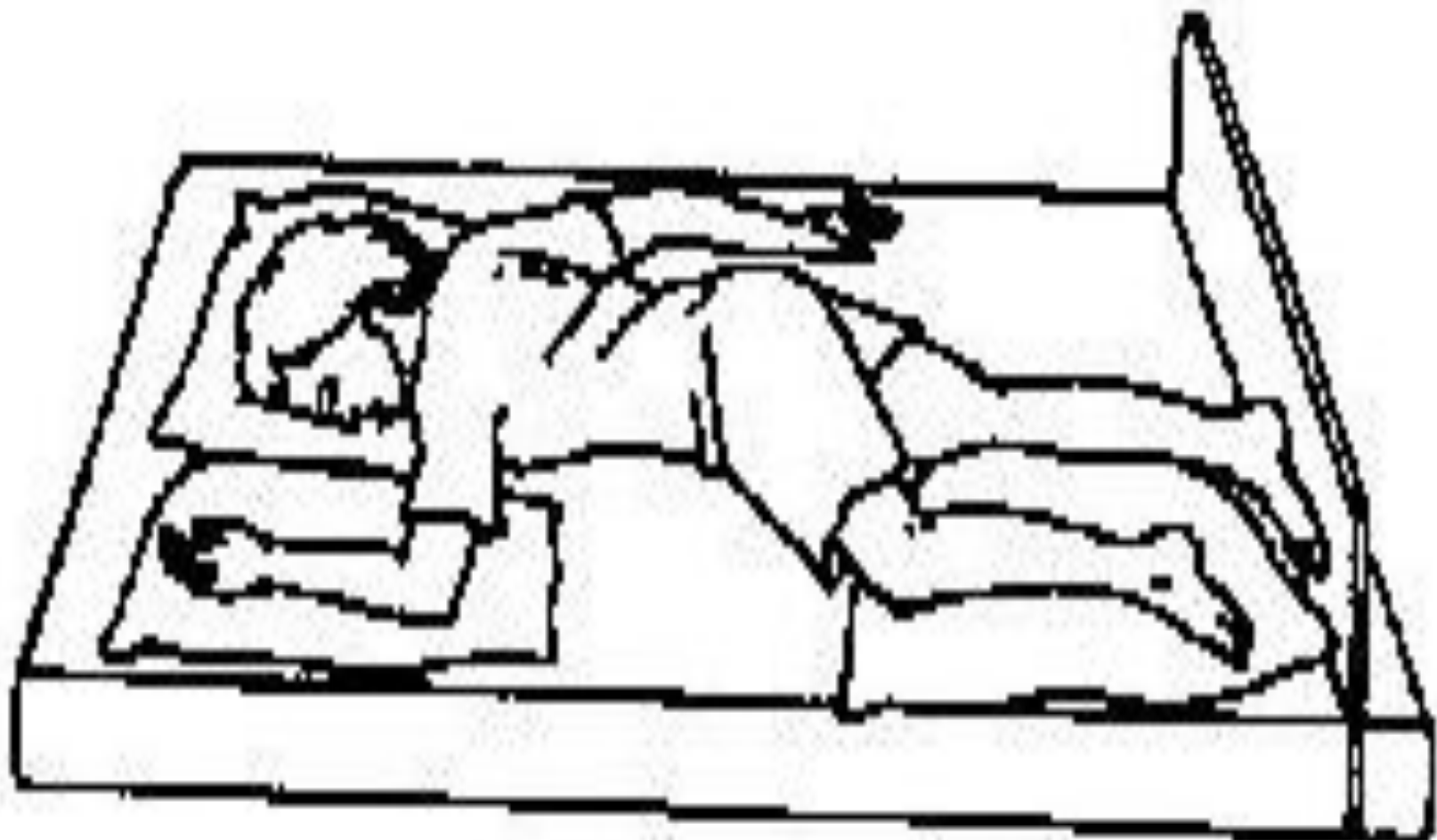
9. Табанының өкшесіне құм салынған жастықты қою.

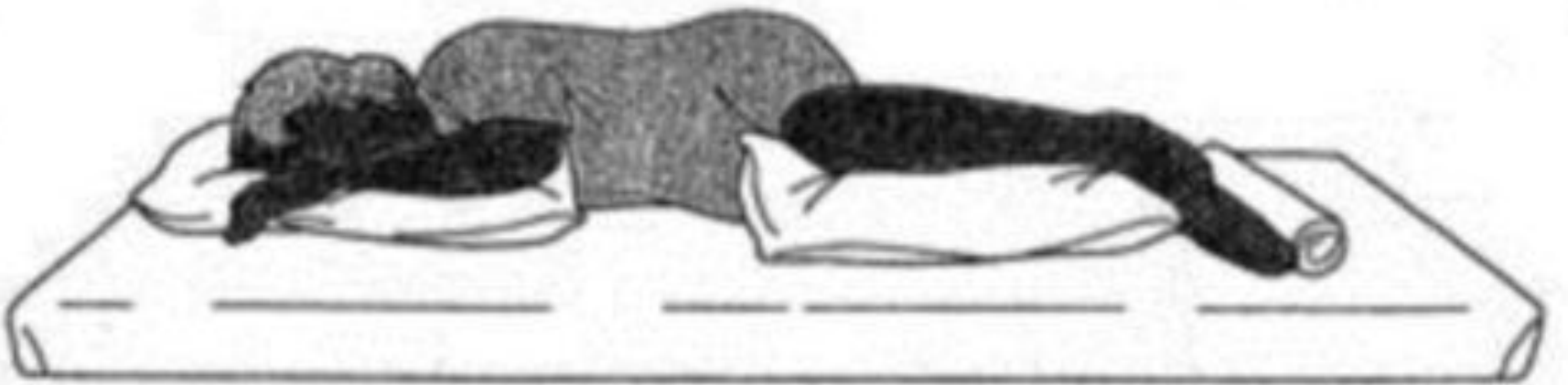
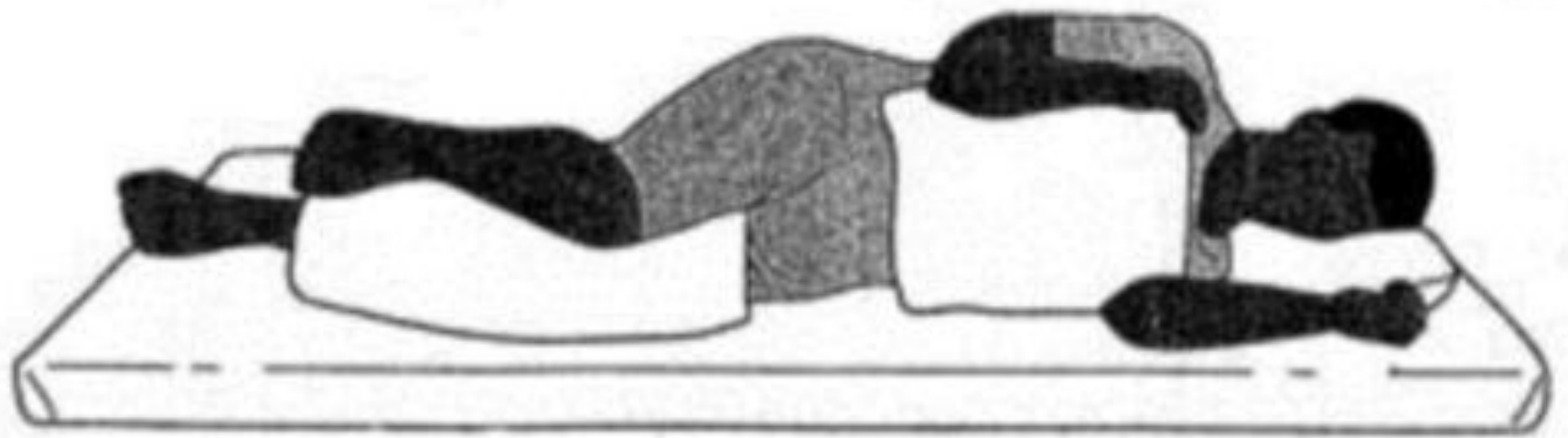
▣ *Процедураның соңы .*

Науқастың ыңғайлы жатқандығына көз жеткізіңіз

Бүйірлік поручниктерді көтеріңіз

Қолыңызды жуып кептіріңіз.

ҚОРЫТЫНДЫ:

Өздігінен жүре алмайтын адамды (науқасты) міндетті түрде тасымал-дауға тиістіміз.

Тасымалдау түрлері жоғарыда айтылғандай каталкада, кресло каталкада, зембілде, өздігінен қозғала алатындарды жаяу медбике көмегімен тасымалдау, қолға алу жатады. Тасымалдауда науқасқа ешқандай да зақым келтірмей, бөлімшеге құжаттарын толық түрде қамту арқылы жеткізуіміз керек.

Қолданылған әдебиеттер:

---

1. Л.С. Заликина. “Сырқаттың жалпы күтімі”.
Алматы 1992 ж.
2. Т.П. Обуховец. “Основы сестринского дела”.
Ростов – на – Дону 2003 г.
3. С.Қ. Мұратбекова. “Мейірбике ісінің негіздері”.
Астана 2007
4. Е.Ә. Момынов, Г.Т. Тойшиева, Г.А. Ешова.
Мейірбике ісінің негіздері.
Шымкент 2006
5. Сайт: www.google.ru

***Назарларыңызға көп
рахмет!***